
FORSIKRINGSVILKÅR

for
Kollektiv pensjonsforsikring
i
Fred. Olsen & Co.'s Pensjonskasse

per 1. januar 2017

(Godkjent i styremøte 14.02.2018)

Bestemmelsene i pensjonsordningen er i henhold til de regler som er fastsatt av myndighetene for at forsikringen skal kunne benevnes:

"Ytelsesbasert pensjonsordning etter lov om foretakspensjon"

ORDNINGEN ER LUKKET SIDEN 1.6.2012

INN H O L D

A:	ALMINNELIGE BESTEMMELSER.....	3
1.	INNLEDNING	3
2.	IKRAFTTREDELSE	3
3.	FORSIKRINGSTAKERS INFORMASJONSPLIKT M.M.	3
4.	PENSJONSKASSENS INFORMASJONSPLIKT	3
5.	STYRINGSGRUPPE	4
6.	PREMIER OG PREMIEFOND	4
7.	PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND – REGULERING	5
8.	OPPHØR OG AVVIKLING M.M.	6
B:	PENSJONSORDNINGEN I FRED. OLSEN & CO.'S PENSJONSKASSE	7
9.	VILKÅR FOR MEDLEMSKAP	7
10.	TJENESTETID, MEDREGNING OG OPPTJENTE PENSJONER	8
11.	PENSJONSGRUNNLAG	9
12.	ALDERSPENSJON	10
13.	UFØREPENSJON	12
14.	ETTERLATTEPENSJON	13
15.	BARNEPENSJON	14
16.	RETT TIL OPPTJENT PENSJON VED OPPHØR AV MEDLEMSKAP	15
17.	UTBETALING AV PENSJONER	16
C:	ØVRIGE FORSIKRINGSRETTLIGE BESTEMMELSER	16
18.	MEDLEMMENES OPPLYSNINGSPLIKT	16
19.	RETTIGHETENES UANGRIPELIGHET	17
20.	ANSVARSBEGRENSING SOM FØLGE AV KRIGSHENDINGER.....	17
21.	TVISTELØSNING - LOVVALG	17

A: ALMINNELIGE BESTEMMELSER

1. INNLEDNING

Fred Olsen & Co.'s Pensjonskasse (heretter kalt pensjonskassen) forvalter pensjonsordningene for Fred. Olsen & Co. (heretter kalt foretaket) samt andre foretak (heretter kalt medlemsforetakene) som har inngått avtale med pensjonskassen om kollektiv pensjonsforsikring.

Foretak med pensjonsordning i pensjonskassen betegnes i det følgende som forsikringstaker.

Forsikringstakernes kollektive pensjonsforsikring i pensjonskassen er opprettet som en felles pensjonsordning etter reglene i foretakspensjonslovens kapittel 12 (konsernpensjonsordning). For den kollektive pensjonsforsikringen gjelder disse forsikringsvilkår, bestemmelser fastsatt i pensjonskassens vedtekter og bestemmelser fastsatt i egen avtale mellom forsikringstaker og pensjonskassen.

2. IKRAFTTREDELSE

Forsikringstakers pensjonsordning trer i kraft fra det tidspunkt som er fastsatt i avtalen mellom forsikringstaker og pensjonskassen. Pensjonsordningen trer fra samme tidspunkt i kraft for alle arbeidstakere i de grupper som pensjonsordningen omfatter og som fyller forsikringsvilkårenes vilkår for medlemskap.

3. FORSIKRINGSTAKERS INFORMASJONSPLIKT M.M.

Forsikringstaker skal gi riktige og fullstendige svar på pensjonskassens spørsmål. Forsikringstaker skal også av eget tiltak opplyse om særlige forhold som forsikringstaker må forstå er av vesentlig betydning for pensjonskassens vurdering av risikoen. Forsikringstaker skal sende melding om utmelding av medlemmer straks vilkårene for medlemskap ikke lenger er til stede.

4. PENSJONSKASSENS INFORMASJONSPLIKT

Pensjonskassen plikter å sende ut årlig pensjonsoppgave til aktive medlemmer og pensjonister.

Redegjørelse for investeringsstrategi som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 2-3 fjerde ledd skal etter anmodning stilles til rådighet for pensjonsordningens medlemmer og pensjonister.

På anmodning fra pensjonsordningens medlemmer og pensjonister skal pensjonskassen gi skriftlig informasjon om pensjonskassens vedtekter og kollektivforsikringens vilkår. Informasjonen skal være utformet slik at det gir medlemmene et godt bilde av deres rettigheter, premiene og pensjonskassens ytelser. Informasjonen skal være i henhold til gjeldende lovverk, herunder lov om foretakspensjon og forsikringsvirksomhetsloven § 2-7 første og annet ledd.

Ved vedtektsendringer eller endringer av vilkår og avtaler av betydning skal pensjonskassen gi medlemmene tilsvarende skriftlig informasjon.

5. STYRINGSGRUPPE

Det skal opprettes en styringsgruppe for pensjonsordningen på tre personer. En av disse skal velges av og blant medlemmene i pensjonsordningen (inklusive pensjonister).

Styringsgruppen skal uttale seg om saker som gjelder forvaltningen og praktiseringen av pensjonsordningen. Endringer i forsikringsavtalen og forsikringsvilkårene skal behandles av styringsgruppen før de vedtas. Det samme gjelder ved tilbakeføring av premiefondsmidler i henhold til lov om foretakspensjon § 10-4 annet ledd. Tilsvarende gjelder ved opphør av pensjonsordningen og ved avvikling av pensjonskassen.

6. PREMIER OG PREMIEFOND

6.1 Premie

Pensjonskassens hovedpremieforfall er 1. januar. Hvert år ved hovedpremieforfall innbetaler forsikringstaker forskuddsvis til pensjonskassen den forsikringsteknisk beregnede premie for forsikringstaker. Årets premie kan etter forsikringstakers beslutning helt eller delvis dekkes av midler i forsikringstakers premiefond.

For arbeidstakere som ansettes i løpet av kalenderåret skal det betales delpremie fram til neste hovedpremieforfall. Det samme gjelder for pensjonsforhøyelser som finner sted i løpet av kalenderåret.

For medlemmer som er minst 50 prosent uføre skal det være premiefritak under uførhet, jf. lov om foretakspensjon § 6–6. Premien til pensjonskassen reduseres i samsvar med den uføregrad som er fastsatt for vedkommende.

6.2 Forsikringsteknisk beregningsgrunnlag

For kontrakten gjelder den til enhver tid meldte premietariff. Endringer i denne varsles i henhold til forsikringsvirksomhetsloven, fire måneder før endringen trer i kraft.

Finanstilsynet kan kreve at pensjonskassens forsikringstekniske beregningsgrunnlag endres dersom det ikke gir betryggende sikkerhet for medlemmenes opptjente pensjoner.

Premien kan endres dersom vesentlige forutsetninger som var lagt til grunn ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget blir endret.

6.3 Premiefond

Det skal opprettes et premiefond for hver forsikringstaker som er medlem i pensjonskassen, jf. lov om foretakspensjon § 10-1 første ledd.

Forsikringstaker kan yte tilskudd til premiefond i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§ 10-2 og 12-3, og lov om skatt av formue og inntekt § 6-46.

Midler skal tilføres premiefond i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§ 10-2 og 12-3.

Midler i premiefond skal anvendes i overensstemmelse med bestemmelsene i lov om foretakspensjon §§ 10-3 og 12-3.

Premiefondsmidler som ved årets utgang overstiger seks ganger gjennomsnittet av årets premie og premiene for de to foregående år, skal tilbakeføres til forsikringstaker, jf. lov om foretakspensjon § 10-4 første ledd.

Forsikringstaker kan bestemme at premiefondsmidler som overstiger tre ganger gjennomsnittet av årets premie og premien for de to foregående år skal tilbakeføres til forsikringstaker, jf. lov om foretakspensjon § 10-4 annet ledd.

7. PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND OG REGULERINGSFOND FOR UFØREPENSJON – REGULERING

7.1 Pensjonistenes overskuddsfond

Det skal opprettes et felles pensjonistenes overskuddsfond for pensjonskassens pensjonsordning, jf. lov om foretakspensjon § 12-4 første ledd. Det skal føres særskilt regnskap for pensjonistenes overskuddsfond for den enkelte forsikringstaker.

Overskudd på premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling skal hvert år overføres til pensjonistenes overskuddsfond, jf. lov om foretakspensjon §§ 8-4 og 8-5.

7.2 Regulering av pensjoner under utbetaling - Uførepensjon

Uførepensjon under utbetaling skal oppreguleres årlig i samsvar med avkastningsprosenten for midlene i pensjonsinnretningens kollektivportefølje til sikring av uførepensjoner under utbetaling, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 9-16 femte ledd. Oppregulering i et år skal likevel ikke overstige en prosentvis regulering i samsvar med endringen i grunnbeløpet i folketrygden.

Avkastning i et år som overstiger det som trengs til oppregulering etter første ledd, skal tilføres pensjonsordningens reguleringsfond for uførepensjon. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering opp til grensen i første ledd i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig.

Regulering av pensjoner under utbetaling skal foretas hvert år den 1. juli.

7.3 Regulering av pensjoner under utbetaling – Alderspensjon, Ektefellepensjon, Samboerpensjon og Barnepensjon

Regulering av pensjonene foretas ved at de midler som er tilført pensjonistenes overskuddsfond, jf. punkt 7.4, hvert år skal benyttes som engangspremie for tillegg til pensjonene.

Regulering av pensjoner under utbetaling skal foretas hvert år den 1 juli.

Reguleringen kan i et enkelt år ikke overstige den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp i året. Forsikringstaker kan likevel bestemme at det skal gis høyere tillegg for at reguleringen av pensjonene i året og de to foregående år til sammen skal svare til økningen av grunnbeløpet i disse tre årene.

I det enkelte foretak skal alle pensjoner under utbetaling gis samme prosentvise tillegg.

7.4 Overføring av midler fra premiefond m.m.

Er midlene i pensjonistenes overskuddsfond i et år ikke tilstrekkelige til å dekke engangspremie for regulering i samsvar med den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp i året, kan forsikringstaker bestemme at de nødvendige midler skal overføres til overskuddsfondet fra premiefondet eller ved innbetaling fra forsikringstaker.

Dersom midlene i pensjonistenes overskuddsfond overstiger det beløp som trengs til engangspremie for regulering etter pkt. 7.3, skal resten av midlene tilføres premiefondet.

8. OPPHØR OG AVVIKLING M.M.

8.1 Opphør og flytting av forsikringstakers pensjonsordning

8.1.1 Sammenslåing, deling m.m.

Ved sammenslåing, deling, utskillelse, eller avvikling av deler av forsikringstakers virksomhet, skal pensjonskassen følge bestemmelsene i lov om foretakspensjon kapittel 13, 14 og 15.

8.1.2 Opphør av konsernforhold

Dersom forsikringstaker på grunn av salg eller på annen måte ikke lenger kan omfattes av pensjonskassen, jf. lov om foretakspensjon § 12-5, skal det foretas en tilordning av midler til forsikringstaker i henhold til lovens §§12-6 og 12-7.

Forsikringstakers midler skal benyttes til sikring av medlemmenes rett til pensjon i ny pensjonsordning.

Skal forsikringstakers pensjonsordning opphøre når forsikringstaker trer ut av pensjonskassen, skal det foretas fordeling av midlene etter reglene i lov om foretakspensjon § 15-3, og det skal utstedes fripoliser etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven §§ 4-7 og 4-9.

8.1.3 Oppsigelse til opphør, manglende premiebetaling

Dersom forsikringstaker beslutter at forsikringstakers pensjonsordning skal opphøre, gjelder bestemmelsene i pkt. 8.1.2 tilsvarende.

Det samme gjelder dersom forsikringstaker slutter å betale premie til pensjonsordningen, og det ikke foreligger midler i forsikringstakers andel av premiefondet til dekning av premien.

8.1.4 Oppsigelse grunnet flytting

Ved oppsigelse grunnet flytting av kollektivforsikringens midler til annen pensjonsinnretning gjelder en oppsigelsesfrist på 2 måneder fra den dag skriftlig oppsigelse er kommet frem til pensjonskassen.

Ved flytting til ny pensjonsordning gjelder forsikringsvirksomhetsloven kapittel 6. Flytting omfatter alle medlemmer i forsikringstakers kollektive pensjonsordning.

8.1.5 Fordeling av pensjonskassens ansvarlige kapital

Ved opphør m.v. som beskrevet i pkt. 8.1.1 til 8.1.4 ovenfor, skal pensjonskassens ansvarlige kapital ikke tilordnes den utskilte virksomhet eller foretak i større grad enn det som følger av tvingende regler i lov om foretakspensjon eller av avtaler inngått ved opptak av kapitalinnskudd eller ansvarlig lån. Slike avtaler må oppfylle de krav som følger av tvingende regler om beregning av ansvarlig kapital og eventuelle vilkår som er satt ved godkjenning av opptak av kapitalen.

Fred Olsen & Co. kan beslutte at den utskilte virksomhet eller foretak skal tilordnes andel i pensjonskassens ansvarlige kapital innenfor rammene av lov om foretakspensjon, samt finansforetaksloven og pensjonskassens vedtekter.

8.2 Opphør og avvikling av pensjonskassen

8.2.1 Opphør av pensjonskassens felles pensjonsordning

Fred Olsen & Co. kan bestemme at pensjonskassens felles pensjonsordning skal opphøre.

Pensjonskassens felles pensjonsordning skal opphøre når det er truffet vedtak om at virksomheten i Fred Olsen & Co. skal avvikles. Det samme gjelder når det følger av tvingende bestemmelser i foretakspensjonsloven at pensjonsordningen skal opphøre.

Slutter Fred Olsen & Co. å betale premie til pensjonskassen, og det ikke foreligger midler i premiefond til dekning av premien, skal pensjonskassen avvikles.

8.2.2 Fordeling og anvendelse av pensjonsordningens midler

Når pensjonskassens felles pensjonsordning skal opphøre, skal pensjonskassen avvikles ved at midlene fordeles og anvendes i samsvar med bestemmelsene i lov om foretakspensjon kapittel 15, med mindre annet er særskilt fastsatt i loven.

Midlene knyttet til de enkelte forsikringstakeres pensjonsordning skal fordeles på dem som er medlemmer på opphørstidspunktet. Før fordelingen finner sted skal årets overskudd være fordelt.

De enkelte forsikringstakeres midler utenom premiefond fordeles mellom forsikringstakernes medlemmer på grunnlag av premiereserven for hvert medlem.

Den enkelte forsikringstakeres premiefondsmidler fordeles mellom de av forsikringstakernes medlemmer som på opphørstidspunktet ikke har rett til pensjon under utbetaling. Fordelingen foretas etter gjennomsnittet av årspremiene i opphørsåret og de tre følgende år for hvert medlem, beregnet ut fra pensjonsytelsene og lønnsforholdene på opphørstidspunktet. Ingen skal likevel tildeles mer fra premiefondet enn det som trengs for å sikre fortsatt premiebetaling i inntil fem år eller høyst fram til oppnådd pensjonsalder. Eventuelle overskytende premiefondsmidler skal overføres til den enkelte forsikringstaker.

Midler tildelt et medlem skal benyttes til å sikre medlemmets rett til opptjent pensjon og fortsatt premiebetaling på samme måte som premiereserven ved fratreden, jf. bestemmelsene i kapittel 16.

8.3 Varsel- og informasjonsplikt ved opphør

8.3.1 Varsel ved opphør

Ved opphør av pensjonsordningen for en forsikringstaker, jf. pkt. 8.1.2 og 8.1.3, eller opphør av pensjonsordningen og avvikling av pensjonskassen, jf. pkt. 8.2.1 til **Error! Reference source not found.**, skal de berørte medlemmer varsles ved skriftlig melding.

Før beslutning om opphør treffes skal spørsmålet om opphør forelegges pensjonskassen styre og styringsgruppen.

For det enkelte medlem opphører medlemskapet tidligst én måned etter at varsel om opphør av pensjonsordningen og avvikling av pensjonskassen er gitt eller medlemmet på annen måte er blitt kjent med dette, jf. forsikringsavtaleloven § 19-6 annet ledd.

8.3.2 Informasjonsplikt og uttalerett ved flytting

Ved flytting av forsikringstakers pensjonsordning gjelder bestemmelsene i forsikringsvirksomhetslovens § 6-4 om informasjonsplikt og plikt til å forelegge spørsmålet for pensjonsordningens medlemmer og styringsgruppe til uttalelse.

B: PENSJONSORDNINGEN I FRED. OLSEN & CO.'S PENSJONSKASSE

9. VILKÅR FOR MEDLEMSKAP

9.1 Medlemskap

Pensjonsordningen ble lukket for nytt opptak 01.06.2012.

Arbeidstakere som er medlemmer av en annen pensjonsordning som foretaket betaler premie eller avgift til og som gir ytelser av minst tilsvarende verdi, skal ikke være medlemmer av pensjonsordningen.

Arbeidstaker som har mindre enn en femdel av full stilling i foretaket, skal ikke være medlem av pensjonsordningen

Medlemmene må opprettholde sitt medlemskap i folketrygden etter bestemmelsene i lov om folketrygd.

Utvidelse av pensjonsordningen gjelder kun for personer som er helt arbeidsdyktig, eller fra det tidspunkt de er arbeidsdyktig. Med utvidelse av pensjonsordning menes også endringer i pensjonsgrunnlaget utover den gjennomsnittlige lønnsvekst.

9.2 Omfang

Arbeidstakere som fyller vilkårene i punkt 9.1, har rett og plikt til å være medlemmer av pensjonsordningen med rettigheter og plikter etter disse forsikringsvilkår.

Som medlem regnes også alderspensjonist som har tatt ut pensjon fra pensjonsordningen rett etter avsluttet arbeidsforhold og arbeidstaker som er blitt ufør mens vedkommende var i forsikringstakers tjeneste.

Arbeidstaker som har lovbestemt permisjon for et fastsatt tidsrom og som forutsettes å gjenoppta arbeid hos forsikringstakeren etter endt permisjon, skal være medlem av pensjonsordningen i permisjonstiden.

Arbeidstaker som er permittert som følge av driftsinnskrenkninger mv. skal være medlem av pensjonsordningen.

9.3 Opphør

Medlemskapet opphører når en arbeidstaker slutter hos forsikringstakeren eller andre foretak som har sin pensjonsordning i pensjonskassen uten rett til straks begynnende pensjon fra pensjonskassen. Medlemskapet opphører dog tidligst 14 dager etter at forsikringstaker eller pensjonskassen har gitt skriftlig varsel om at medlemskapet opphører, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–6.

10. TJENESTETID, MEDREGNING OG OPPTJENTE PENSJONER

10.1 Pensjongivende tjenestetid

Pensjongivende tjenestetid fastsettes som antall år og dager som har medgått fra arbeidstakeren ble ansatt hos forsikringstakeren.

Tjenestetiden skal beregnes som samlet tjenestetid ved sammenhengende ansettelse hos forsikringstaker eller andre foretak som har sin pensjonsordning i pensjonskassen, jf. lov om foretakspensjon § 12–2 tredje ledd bokstav b.

For avbrudd i tjenestetiden som skyldes sykdom eller lovbestemt permisjon gjøres ikke noe fradrag. I hvilken utstrekning andre permisjoner skal komme til fradrag, avgjøres i hvert enkelt tilfelle etter generelle retningslinjer fastsatt av pensjonskassens styre.

Arbeidstaker som ved oppnådd pensjonsalder ikke har opptjent full pensjon og som fortsatt har stilling hos forsikringstakeren, skal godskrives etterfølgende tjenestetid.

10.2 Medregning av tjenestetid fra tidligere arbeidsforhold

Med unntak av det som følger av pkt. 10.1 annet ledd ovenfor, tas det ikke hensyn til om arbeidstakere tidligere har vært medlem i annen pensjonsordning.

10.3 Regler for avkortning av pensjonen

Medlemmer som etter bestemmelsene i punkt 10.1 og 10.2 får en pensjonsgivende tjenestetid ved pensjonsalder på minst 30 år, oppnår fulle pensjoner. Medlemmer som får mindre enn 30 års pensjonsgivende tjenestetid får avkortede pensjoner.

Avkortede pensjoner utgjør så stor andel av fulle pensjoner som tjenestetid ved pensjonsalder avrundet til nærmeste hele antall år utgjør i forhold til tjenestetid for rett til full pensjon etter første avsnitt.

En pensjon som blir aktuell før nådd pensjonsalder pga. død eller uførhet, fastsettes på grunnlag av den tjenestetid medlemmet ville ha fått om det hadde vært ansatt hos forsikringstakeren til nådd pensjonsalder.

10.4 Lineær opptjening

Opptjente pensjoner skal til enhver tid utgjøre så stor andel av pensjoner etter punkt 10.3 første og annet avsnitt som pensjonsgivende tjenestetid på beregningstidspunktet utgjør i forhold til pensjonsgivende tjenestetid ved pensjonsalder. Det opptjenes ikke uførepensjon.

11. PENSJONSGRUNNLAG

Pensjonsgrunnlaget, dvs. grunnlaget for beregning av pensjonsytelsene, jf. lov om foretakspensjon § 5-4, er den lønn som medlemmet mottar fra forsikringstakeren, begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp.

I lønnen gjøres det fradrag for overtidsgodtgjørelse, utgiftsgodtgjørelser og andre varierende eller midlertidige tillegg.

Dersom lønnen til en arbeidstaker blir satt ned som følge av skifte av stilling eller annen endring av arbeidsoppgavene, skal opptjent pensjon fastsettes etter reglene i lov om foretakspensjon § 4-4 første og annet ledd.

Endringer i pensjonsytelsene trer i kraft den dag endringen i pensjonsgrunnlaget finner sted.

For medlemmer som mottar uførepensjon blir pensjonsgrunnlaget først regulert når vedkommende blir helt arbeidsdyktig igjen.

Endringer i pensjonsytelsene som følge av endringer i pensjonsgrunnlaget kan ikke frata et medlem pensjonsrettigheter som det allerede har opparbeidet i pensjonsordningen.

12. ALDERSPENSJON

12.1 Opptjeningsalder

Opptjeningsalder er 67 år, og er den alder som er fastsatt i regelverket etter lov om foretakspensjon § 4-1, og som angir når medlemmenes rett til alderspensjon etter regelverket vil være opptjent.

12.2 Full årlig alderspensjon

Full årlig alderspensjon utgjør differansen mellom 70 % av pensjonsgrunnlaget og en beregnet alderspensjon fra folketrygden.

Den beregnede alderspensjonen fra folketrygden utgjør 75 % av folketrygdens grunnbeløp ved pensjoneringen tillagt en beregnet tilleggspensjon som fastsettes etter folketrygdens regler pr. 1. januar 1992. Ved fastsetting av beregnet tilleggspensjon benyttes medlemmets pensjonsgrunnlag og det aktuelle grunnbeløp ved pensjoneringen, samt de forutsetninger for opptjening av tilleggspensjon som Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) har vedtatt at livsforsikringsselskapene skal benytte.

For medlemmer som har deltidsstilling (reduisert arbeidstid) beregnes alderspensjonen først av pensjonsgrunnlaget etter full stilling. Deretter avkortes pensjonen i forhold til den aktuelle deltidsstilling.

Den fulle årlige alderspensjon skal være minimum 15 % av folketrygdens grunnbeløp etter samordning.

12.3 Aldersgrense

Rett til alderspensjon inntreffer tidligst ved fylte 62 år. Dersom ikke annet avtales/meldes, vil utbetaling av pensjon normalt skje etter at medlemmet har fylt 67 år.

12.4 Uttak av alderspensjon

Alderspensjon ytes fra uttak av alderspensjon og så lenge arbeidstakeren lever.

Dersom medlemmet dør mens det ytes alderspensjon, utbetales alderspensjonen med uforandret beløp til utgangen av måneden etter døds måneden.

Medlemmet kan kreve at livsvarig ytelser endres til opphørende ytelser i det antall hele år som er nødvendig for at samlet årlig alderspensjon utgjør om lag 30 % av folketrygdens grunnbeløp, forutsatt at pensjonskassen samtykker til dette.

Uttaket er uavhengig av om medlemmet fortsatt har heltids- eller deltidsstilling.

12.5 Uttaksgrad

Medlemmet kan velge å ta ut deler av alderspensjonen. Uttaksgradene 20,40,60,80 prosent kan anvendes.

Uttaksgraden må som et minimum svare til det påkrevde for å oppnå en årlig pensjonsytelse som utgjør 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp.

12.6 Melding om uttak og endret uttaksgrad

Medlemmet skal gi pensjonskassen melding som angir fra hvilket tidspunkt alderspensjon skal utbetales, og om ytelsen eventuelt skal graderes. Pensjonsalder i foretakene er 67 år.

Dersom det ikke er sendt melding om uttak av alderspensjon innen fylte 75 år, vil pensjonsutbetaling uansett bli iverksatt.

Uttaksgraden kan på ethvert tidspunkt etter uttak frem til fylte 75 år endres til fullt uttak av pensjon. Uttaksgraden kan for øvrig endres ved nådd opptjeningsalder og deretter maksimalt én gang årlig.

Ved fylte 75 år vil et eventuelt gradert uttak bli endret til fullt uttak.

Melding om oppstart av uttak eller endring av uttaksgrad må gis til pensjonskassen senest tre måneder før utbetalingene eller endringene skal tre i kraft.

12.7 Maksimal kombinert ytelse

Medlem som mottar uførepensjon i samsvar med lov om tjenstepensjon, kan ikke samtidig ta ut alderspensjon i den utstrekning samlet uførepensjon og alderspensjon overstiger en pensjonsgrad på 100 prosent.

Blir medlemmet ufør etter uttak av alderspensjon reduseres alderspensjonen, slik at pensjonsgraden ikke overskrider 100 prosent.

12.8 Nådd opptjeningsalder

Medlem som ved nådd opptjeningsalder fortsatt har stilling i foretaket skal godskrives etterfølgende tjenestetid.

For medlem som ved nådd opptjeningsalder har opptjent rett til full pensjon, og som fortsatt har stilling i foretaket, gis videre opptjening av alderspensjon etter Lov om obligatorisk tjenstepensjon § 4 (1). Opptjeningen opphører under en hver omstendighet senest ved fylte 75 år.

12.9 Seleksjonsfradrag

Ved uttak av alderspensjon fra et tidspunkt som ligger forut for opptjeningsalderen, skal det gjøres et standardfradrag (seleksjonsfradrag) i premiereserven knyttet til den del av alderspensjonen som tas ut. Fradraget fastsettes i henhold til lov om foretakspensjon § 5-7c. Standardfradraget utgjør 0,5 prosent av premiereserven ved uttak ved 62 år og skal reduseres forholdsmessig per år ved senere uttak fram til opptjeningsalder. Fradraget i premiereserven medfører en reduksjon av den pensjon som utbetales.

12.10 Pensjonsregulering ved tidlig uttak

Ved tidlig uttak av alderspensjon, skal de alminnelige regler for pensjonsregulering følges, også for det tilfellet at det betales premie etter lov om foretakspensjon frem til pensjonsalder.

12.11 Årlig minsteytelse

Dersom den årlige alderspensjonen, når pensjonen kommer til utbetaling eller ved senere reduksjon, blir mindre enn 30 prosent av folketrygdens grunnbeløp, vil pensjonskassen på det tidspunkt omgjøre pensjonens utbetalingstid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetaling skal utgjøre 30 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Kontantverdien av pensjonen skal være den samme før og etter omregningen.

13. UFØREPENSJON

13.1 Alminnelige vilkår

Medlem som før nådd pensjonsalder får redusert sine inntektsmuligheter i ethvert arbeid som vedkommende kan utføre sammenlignet med inntektsmulighetene vedkommende hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod, har rett til uførepensjon.

Full uførepensjon utgjør summen av

25 % av G, likevel ikke mer enn 6 % av det enkelte Medlemmets pensjonsgrunnlag, og

3 % av det enkeltes Medlems pensjonsgrunnlag, og

66 % av den del av Medlemmets pensjonsgrunnlag som ligger mellom

6 og 12 G.

Uførepensjon beregnes ut fra det pensjonsgrunnlag vedkommende hadde på uføretidspunktet, jf. tjenestepensjonsloven § 8-3 samt tjenestepensjonsloven § 8-5.

Til uførepensjonen ytes barnetillegg for hvert barn under 18 år som Medlemmet forsørger eller plikter å forsørge. For hvert barn utgjør barnetillegget 4 % av Medlemmets pensjonsgrunnlag opp til 6 G. Samlet barnetillegg kan likevel ikke overstige et beløp tilsvarende 12 % av Medlemmets pensjonsgrunnlag opp til 6 G. Barnetillegget avkortes i henhold til uføregraden.

Det opptjenes ikke fripoliserettigheter til uførepensjon etter 1. januar 2017.

Eventuell uførepensjon fra fripoliser, pensjonsbevis og oppsatte rettigheter skal komme til fratrekk fra uførepensjonen som beregnes i pensjonsordningen, jf. tjenestepensjonsloven § 8-7 annet ledd. Medlemmet skal selv uoppfordret informere om slike rettigheter.

Det skal foretas inntektsfradrag i uførepensjon til Medlem som i kalenderår har pensjongivende inntekt som overstiger den inntekt som Medlemmet forutsettes å kunne skaffe seg ved å utnytte sin restinntektsevne ved ethvert arbeid som Medlemmet nå kan utføre, jf. tjenestepensjonsloven § 8-9 første ledd. Barnetillegget skal reduseres på tilsvarende måte, jf. tjenestepensjonsloven § 8-9 fjerde ledd. Det skal ikke utbetales uførepensjon når Medlemmets pensjongivende inntekt i et kalenderår utgjør mer enn 80 % av inntekt før uførhet, oppjustert i samsvar med senere endringer i grunnbeløpet.

Dersom Medlemmet har tapt hele sin inntektsevne, får det full uførepensjon. Ved delvis tap av inntektsevne avkortes uførepensjonen i forhold til uføregraden, hvor fastsettelse av uføregrad følger av tjenestepensjonsloven § 8-4. Blir inntektsevnen senere endret, endres uførepensjonen jfr. tjenestepensjonsloven § 8-4.

Uførepensjon utbetales til Medlemmet tidligst ett år etter det tidspunkt medlemmets inntektsevne ble nedsatt til et lavere nivå enn 50 %, ved yrkesskade/ yrkessykdom er laveste nivå 30 %, laveste nivå for medlem som mottar arbeidsavklaringspenger når krav om uførepensjon fremsettes er 40 %, jf. tjenestepensjonslovens § 8-2. Retten til uførepensjon opphører dersom Medlemmet ikke lenger tilfredsstiller minstekravet til uføregraden på minst 50 %, hhv minst 30 % ved yrkesskade/ yrkessykdom, og 40 % for medlem som mottar arbeidsavklaringspenger. Det er et vilkår at Medlemmets evne til å utføre inntektsgivende arbeid er varig nedsatt og tilfredsstiller pensjonsordningens minstekrav til nedsatt inntektsevne. Det kan ytes midlertidig uførepensjon når det ikke er avklart om inntektsevnen er varig nedsatt, men for øvrig på samme vilkår.

Midlertidig uførepensjon kan tidligst utbetales når Medlemmet har framsatt krav på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, og det må antas at kravet blir innvilget. Dersom Medlemmet mottar arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, kan pensjonsinnretningen ikke i tillegg utbetale midlertidig uførepensjon som vil innebære at summen av arbeidsavklaringspenger og midlertidig uførepensjon til Medlemmet vil overstige 70 % av pensjonsgrunnlaget. Må det antas at bare en del av Medlemmets inntektsevne er tapt, beregnes grensen forholdsmessig, jf. tjenestepensjonsloven § 8-8 annet ledd.

Medlemmet skal opplyse pensjonskassen om forventet inntekt og om endringer i inntekten. Dersom medlemmet har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas etteroppgjør, jf. tjenestepensjonsloven § 8-9 annet ledd.

Uførepensjon ytes ikke til Medlem som har fylt 67 år. Ved dødsfall utbetales uførepensjon ut måneden etter døds måneden.

13.2 Forutsetninger og unntak

Pensjonskassens styre avgjør om betingelsene for rett til uførepensjon er oppfylt og fastsetter uføregraden, jf. dog neste avsnitt.

Har medlemmet rett til uførepensjon fra folketrygden er det en forutsetning for rett til uførepensjon fra pensjonskassen at vedkommende samtidig fremmer krav om uførepensjon fra folketrygden. Uførepensjon fra pensjonskassen fastsettes i slike tilfeller etter tilsvarende uføregrad som folketrygden har fastsatt med mindre særlige grunner tilsier noe annet.

Uførepensjon ytes likevel ikke hvis uførheten skyldes sykdom, skade eller lyte som medlemmet led av og må antas å ha kjent til ved opptak i pensjonsordningen og som medfører arbeidsuførhet innen to år etter opptaket.

For arbeidstakere som har vært medlem i annen pensjonsordning etter lov om foretakspensjon og som har gått direkte over i pensjonskassen, regnes to-årskravet fra opptaket i den tidligere pensjonsordningen.

Det ytes heller ikke uførepensjon hvis uførheten skyldes forsettlig pådratt skade. Det samme gjelder frivillig deltakelse i krig for fremmed makt.

13.3 Plikt til legeundersøkelse m.v.

Medlem som søker eller mottar uførepensjon, er forpliktet til å gjennomgå relevante og nødvendige legeundersøkelser som styret krever og til å gi alle opplysninger som kan være av betydning for bedømmelsen av uførheten. Pensjonskassen bærer utgiftene ved de legeundersøkelser som styret krever.

Medlemmet plikter å opplyse om eventuelle arbeidsinntekter fra andre enn forsikringstaker, og om eventuelle endringer i ytelser fra folketrygden.

Styret kan bestemme at uførepensjonen bortfaller helt eller delvis dersom medlemmet ikke retter seg etter anvisninger fra lege eller nekter å overta stilling som styret finner høvelig.

14. ETTERLATTEPENSJON

14.1 Ektefellepensjon

Gjenlevende ektefelle etter et medlem har rett til ektefellepensjon ved medlemmets død.

Full årlig ektefellepensjon utgjør 60 % av full årlig alderspensjon (ref. § 12.1).

Ektefellepensjon utbetales fra den første i måneden etter den måned medlemmet dør.

Ektefellepensjon utbetales ut måneden etter gjenlevende ektefelles død.

Ektefellepensjon ytes ikke dersom ekteskapet er inngått etter at medlemmet har fylt 65 år eller etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med minst 50 prosent.

Ektefellepensjon utbetales uendret selv om gjenlevende ektefelle på ny inntrer i ekteskap.

Ektefellepensjon ytes også til fraskilt ektefelle som har rett til ektefellepensjon etter gjeldende ekteskapslovgivning. Etterlater et medlem seg både ektefelle og fraskilt ektefelle som begge har rett til ektefellepensjon etter loven, skal pensjonen deles mellom de pensjonsberettigede i samsvar med gjeldende ekteskapslovgivning.

Rett til ektefellepensjon har også gjenlevende partner i partnerskap som er registrert i henhold til lov om registrert partnerskap.

14.2 Samboerpensjon

Det ytes samboerpensjon i tillegg til pensjon til ektefelle eller registrert partner.

Samboer som medlemmet på tidspunktet for dødsfallet hadde felles bolig og/eller felles barn med har rett til samboerpensjon. Det samme gjelder samboer som medlemmet på tidspunktet for dødsfallet levde sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold med når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt i de siste fem årene før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått. Tidligere samboere har ikke rett til samboerpensjon.

Full årlig samboerpensjon fastsettes som full årlig ektefellepensjon etter punkt 14.1 annet avsnitt. Punkt 14.1 femte og sjette avsnitt gjelder tilsvarende.

Etterlater medlemmet seg bare samboer, har samboer rett til samme pensjon som en ektefelle ville ha fått.

Etterlater medlemmet seg både ektefelle og samboer går retten til ektefellepensjon foran retten til samboerpensjon, jf. lov om foretakspensjon § 7–8 annet ledd.

Etterlater medlemmet seg både fraskilt ektefelle med rett til pensjon og samboer, skal fraskilt ektefelle ha ektefellepensjon i henhold til gjeldende ekteskapslovgivning. Samboer skal ha pensjon fastsatt som om ekteskap hadde vært inngått da samboerforholdet ble etablert, og etter reglene i gjeldende ekteskapslovgivning.

Etterlater medlemmet seg både fraskilt ektefelle med rett til pensjon og ny ektefelle som var samboer med medlemmet forut for ekteskapsinngåelsen, skal fraskilt ektefelle ha ektefellepensjon i samsvar med gjeldende ekteskapslovgivning. Ny ektefelle skal ha pensjon fastsatt som om ekteskap hadde vært inngått da samboerforholdet ble etablert, og etter reglene i gjeldende ekteskapslovgivning.

15. BARNEPENSJON

Barn som medlemmet ved sin død pliktet å forsørge eller forsørget har rett til barnepensjon ved medlemmets død.

Med barn forstås medlemmets barn, stebarn og fosterbarn.

Barnepensjon ytes likevel ikke til adoptivbarn og fosterbarn hvis adopsjonen har funnet sted eller fosterforholdet har tatt til etter at medlemmet fylte 65 år eller etter at medlemmets inntektsevne er varig nedsatt med minst 50 prosent. Når særlige grunner tilsier det kan styret i slike tilfeller tilstå hel eller avkortet barnepensjon etter generelle retningslinjer.

Full årlig barnepensjon for yngste barn utgjør 50 % av full årlig alderspensjon.

For hvert av de øvrige barn utgjør full barnepensjon 25 % av full årlig alderspensjon.

Samlet barnepensjon deles likt mellom de pensjonsberettigede barn.

Barn som før fylte 18 år er blitt ufør på grunn av sykdom eller ulykkestilfelle har fortsatt rett til barnepensjon etter fylte 18 år. Dette gjelder ikke adoptivbarn som ved adopsjonen var helt eller delvis ufør.

Barnepensjon utbetales fra den første i måneden etter den måned medlemmet dør, dog tidligst fra den dag barnet blir født.

Pensjonen kommer til utbetaling ut den måned barnet fyller 18 år eller har full inntektsevne, jf. dette punkts sjette avsnitt. Dør barnet før dette, utbetales pensjonen ut måneden etter barnets døds måned.

16. RETT TIL OPPTJENT PENSJON VED OPPHØR AV MEDLEMSKAP

16.1 Opphør

Arbeidstaker som slutter hos forsikringstaker uten straks begynnende pensjon og uten samtidig å ta ansettelse i et annet foretak som har sin pensjonsordning i pensjonskassen har rett til opptjent pensjon i pensjonskassen ved fratreden, jf. pkt. 10.4 og lov om foretakspensjon § 4–6 annet ledd.

Hvis tjenestetiden, jf. pkt. 10.1 og 10.2, er mindre enn 12 måneder ved fratreden, faller retten til opptjent pensjon bort. Premiereserven for opptjent pensjon skal i så fall godskrives forsikringstakers premiefond.

Arbeidstakeren har rett til å fortsette opptjeningen av pensjonsrettigheter i en fortsettelsesforsikring, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–7. Premie for fortsettelsesforsikringen betales av arbeidstakeren.

Er opptjent premiereserve knyttet til alderspensjon mindre enn 50 prosent av folketrygdens grunnbeløp, har medlemmet likevel bare rett til at premiereserven blir overført til annen foretakspensjonsordning eller til individuell pensjonsforsikringsavtale etter skatteloven, jf. lov om foretakspensjon § 4–7.

16.2 Fripolise

Pensjonskassen skal utstede Fripolise som sikrer et fratrudd Medlem rett til opptjent pensjon. Fripolisen omfatter alle ytelser i henhold til denne avtalen eksklusiv uførepensjon. Fripolisene skal hvert år tildeles overskudd i henhold Forsikringsvirksomhetslovens kapittel 3. For Fripoliser gjelder ikke bestemmelsene i Avtalens kapittel 7.

Pensjonskassen må føre konto og sende ut kontoutskrift til fripoliseinnehaverne i samsvar med forskrift til Forsikringsvirksomhetsloven.

Pensjonskassen må i henhold til informasjonspliktreglene i lov om forsikringsavtaler kapittel 11 sende fripoliseinnehaverne forsikringsbevis, jf. lov om forsikringsavtaler § 11-2, og nødvendig informasjon i forsikringstiden, jf. lovens § 11-3.

Rett til alderspensjon inntreer fra det tidspunkt det fratrådte medlemmet når den opptjeningsalder som gjaldt for medlemmet på fratredelsestidspunktet, likevel senest ved fylte 67 år, og for øvrig i henhold til reglene i kapittel 12.

Rett til uførepensjon inntreer når det fratrådte medlem får rett til uførepensjon fra folketrygden og for øvrig i henhold til reglene i kapittel 13. Uføregraden følger folketrygdens uføregrad. Det fratrådte medlem må framsette krav om uførepensjon overfor pensjonskassen.

Ektefelle samt samboer etter fratrådte medlem har rett til ektefellepensjon i henhold til reglene i kapittel 14. De pensjonsberettigede må framsette krav om ektefellepensjon overfor pensjonskassen.

Barn etter fratrådte medlem har rett til barnpensjon i henhold til reglene i kapittel 15. De pensjonsberettigede må framsette krav om barnpensjon overfor Pensjonskassen.

16.3 Overføring til medlemmets nye pensjonsordning

Dersom arbeidstakeren umiddelbart etter fratreden blir medlem i en annen pensjonsordning etter lov om foretakspensjon, kan pensjonsretten etter arbeidstakerens ønske overføres til den nye pensjonsordningen. Dersom det overførte beløp ikke er tilstrekkelig til å dekke premiereserven for opptjent pensjon beregnet etter den nye pensjonsordningens beregningsgrunnlag, er hverken pensjonskassen eller forsikringstaker forpliktet til å dekke manglende beløp.

17. UTBETALING AV PENSJONER

17.1 Utbetaling

Pensjoner utbetales etterskuddsvis hver måned. Utbetaling av pensjon skjer til den pensjonsberettigede.

Barnpensjon utbetales til barnets mor eller far eller til eventuell annen verge, eller til barnet selv hvis dette er myndig.

Restpensjon ved død utbetales til boet til den avdøde.

17.2 Rente og foreldelse

Pensjonskassen skal svare rente av pensjonsbeløp i samsvar med lov om forsikringsavtaler § 18-4 når det er gått to måneder etter at forsikringstilfellet er inntruffet, likevel tidligst fra to måneder etter at melding om forsikringstilfellet er sendt til pensjonskassen.

Krav på forfalte pensjoner foreldes normalt etter 3 år, jf. lov om forsikringsavtaler § 18-6.

C: ØVRIGE FORSIKRINGSRETTSLIGE BESTEMMELSER

18. MEDLEMMENES OPPLYSNINGSPLIKT

18.1 Opplysningsplikt

Ethvert medlem og enhver som hever eller krever pensjon er forpliktet til å gi pensjonskassen de opplysninger, legitimasjoner og attester som er tilgjengelige for vedkommende og som pensjonskassen trenger for å kunne ta stilling til pensjonskravet og utbetale pensjonen. Vedkommende må gi riktige og fullstendige svar på pensjonskassens spørsmål.

Dersom det ved framsetting av pensjonskrav gis uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan medføre at det blir utbetalt pensjon som denne ikke har krav på, kan pensjonskassens styre bestemme at retten til pensjon helt eller delvis skal falle bort.

Dersom forholdet bare er lite klanderverdig, bare angår en del av kravet eller dersom det foreligger særlige grunner, kan vedkommende etter reglene i lov om forsikringsavtaler § 18–1 likevel ha rett til redusert pensjonsytelse i forhold til de pensjonsytelser som er fastsatt i regelverket for pensjonsordningen.

18.2 Tilbakebetaling av for meget utbetalt pensjon

Har vedkommende gitt uriktige opplysninger eller fortiet omstendigheter av betydning for pensjonsforholdet eller av andre grunner fått utbetalt for mye, kan pensjonskassens styre kreve tilbakebetalt for meget utbetalt pensjonsbeløp som er mottatt i strid med redelighet og god tro. Styret kan bestemme at tilbakebetaling skal skje ved reduksjon i framtidige utbetalinger.

18.3 Kostnader

Eventuelle utgifter forbundet med oppfyllelse av opplysningsplikten er pensjonskassen uvedkommende. Pensjonskassen bærer likevel utgifter til legeundersøkelser og legeattester som den selv krever.

19. RETTIGHETENES UANGRIPELIGHET

De rettigheter som et medlem har opptjent i henhold til de etablerte vedtekter, vilkår og avtaler, kan ikke overdras eller pantsettes. Det kan heller ikke tas arrest, utlegg eller utpanting i dem.

Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke for forfalte krav på pensjon, jf. lov om forsikringsavtaler § 19–13.

20. ANSVARSBEGRENSING SOM FØLGE AV KRIGSHENDINGER

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at pensjonskassens ytelser bare skal utbetales delvis.

Har pensjonskassen lidt tap på grunn av krig, kan pensjonskassens styre vedta at pensjoner under utbetaling og opptjente pensjoner inntil videre skal reduseres så lenge det anses nødvendig av hensyn til pensjonskassens fortsatte virksomhet. Vedtaket må godkjennes av Finanstilsynet.

Hvis et medlem dør som følge av frivillig deltakelse i krig for fremmed makt, er pensjonskassens ansvar begrenset til premiereserven som var oppsamlet for vedkommende på det tidspunkt dødsfallet fant sted. Premiereserven nyttes til sikring av etterlattepensjoner i det forhold som fremgår av kapittel 14 og 15.

Et medlem som har tapt sin inntektsevne som følge av frivillig deltakelse i krig for fremmed makt, får ikke rett til uførepensjon. Pensjonskassens styre kan likevel, med samtykke fra Finanstilsynet, bevilge uførepensjon og etterlattepensjoner med inntil de beløp som ytes etter bestemmelsene i kapitlene 13 til 15.

21. TVISTELØSNING - LOVVALG

Hvis pensjonskassen helt eller delvis avslår et krav på en forsikringsytelse, kan vedtaket bringes inn for norsk domstol med Oslo tingrett som stedlig domsmyndighet.

Inntil rettskraftig avgjørelse foreligger, gjelder pensjonskassens vedtak i saken.

* * *